

У науковій літературі не існує єдиного підходу щодо визначення «депозитні ресурси», крім того багато дослідників ототожнюють це поняття з депозитами, що, на нашу думку, є не цілком коректно. Тому нами взято за основу саме дослідження депозитних ресурсів.

Проаналізувавши погляди дослідників, ми прийшли до висновку, що більшість з них у своїх визначеннях акцентують увагу лише на одній характеристиці ресурсів з депозитних джерел, а саме: мета залучення, джерело, платність, строковість.

Так, наприклад, О. А. Дмитрієва дає наступне визначення: «Депозитні ресурси – сукупність грошових коштів, які надходять в розпорядження банку з різних джерел і використовуються для здійснення активних операцій», де автор не тільки оминає інші характеристики, а й не конкретизує джерела залучення (тимчасово вільні кошти фізичних та юридичних осіб), що є помилкою [6].

О. В. Васюренко трактує депозитні ресурси так: «Депозитні ресурси – це сукупність залучених банком ресурсів, які забезпечують йому необхідні резерви згідно з вимогами законодавства і дають понад ці резерви основний обсяг коштів для кредитування». В даному визначенні, на нашу думку, не цілком коректно вказана мета залучення коштів. Депозитні ресурси за своєю сутністю можуть використовуватися не тільки для проведення кредитування, а й для інших активних операцій в цілому [5].

Наступною групою визначень є ті, де автори акцентують увагу на джерелах залучення коштів. Л. С. Кутідзе та О. А. Гранько наводять таке визначення депозитних ресурсів: «депозитні ресурси – це кошти, внесені в банк фізичними та юридичними особами на певні рахунки та використані ними відповідно до режиму рахунку і банківського законодавства» [7].

А. О. Єпіфанов, І. В. Сало та Н. Г. Маслак також виділяють у визначенні джерела залучення: «залучені ресурси з депозитних джерел являють собою тимчасово вільні кошти фізичних та юридичних осіб (залишки на поточних рахунках різних видів клієнтів, кошти на вкладних (депозитних) рахунках до запитання та строкових)» [8].

Як і в попередніх проаналізованих визначеннях, бачимо, що автори приділяють увагу лише одній або декільком (в останньому визначенні) із характеристик досліджуваних нами ресурсів. Позитивною рисою наведених трактувань є наголос на існуванні певного різновиду рахунків, які банки можуть запропонувати клієнтам для збереження коштів відповідно до типу клієнта та його намірів.

Д. П. Олійник у своїй праці представляє «депозитні ресурси» як «залучені на рахунки кошти від фізичних та юридичних осіб, що в подальшому використовуються банком для проведення активних операцій та отримання прибутку». Автор не тільки конкретизує джерела залучення депозитних ресурсів, але і чітко вказує їх мету [9].

Мунтян В. В.

*магістрант, ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України», Україна*

Дослідження підходів щодо визначення сутності депозитних ресурсів

Банки за своєю сутністю є установами, які виступають у ролі фінансових посередників, залучають вільні кошти від фізичних осіб та суб'єктів господарювання і вкладають їх у доходні активи. Переважно банки оперують залученими коштами, серед яких найбільшу питому вагу складають ресурси із депозитних джерел.

Питанню сутності депозитних ресурсів, їх класифікації та управління ними приділяли увагу багато вчених. Серед іноземних представників дані питання висвітлені в працях Е. Гілла, Р. Сміта, Р. Костера [1]. Серед російських та вітчизняних вчених депозитні ресурси банку, механізм їх залучення досліджували О. І. Лаврушин, О. В. Васюренко [2], Л. Ш. Лозовський, В. Д. Лагутін, А. П. Вожжов [3], Д. Олійник, М. І. Савлук, А. М. Мороз [4] та інші.

Слід наголосити, що дві вище описаних у визначеннях характеристики зустрічаються найчастіше. Такі ж риси, як платність та строковість, у визначення сутності депозитних джерел зустрічається рідше.

Економічна енциклопедія бібліотеки ім. В. Н. Воеводіна дає наступне спрощене визначення: «депозитні ресурси – кошти, розміщені у банк для зберігання і використання з умовою подальшої виплати процентів вкладникам». Аналогічне трактування наводяться у роботі О. В. Васюренка та І. М. Федосік, а також в економічному словнику. Особливістю даного визначення є те, що воно, в першу чергу, відображує інтереси вкладників: зберігання та виплата процентів [5].

Серед досліджених нами праць найбільш повним, з нашої точки зору, є визначення Е. В. Вознесенського: «депозитні ресурси – це сукупність грошових коштів вкладників, залучених банком на договірній основі на визначений термін або без зазначення такого терміну, які підлягають виплаті вкладникам, як правило, з відсотком, які забезпечують банк необхідною кількістю засобів для виконання активних операцій і дотримання банком нормативних вимог законодавства» [10]. Однак, в даному трактуванні автор джерелом залучення коштів визначає грошові кошти вкладників. З цим ми не погоджуємось, оскільки кошти цих суб'єктів розміщуються у своїй більшості за допомогою строкових рахунків, в той час як депозитні ресурси банк може залучити і за допомогою поточних рахунків та ощадних (депозитних) сертифікатів. Тому вважаємо, що найбільш коректним є наступне визначення: «депозитні ресурси – це сукупність грошових коштів клієнтів банку, залучених банком на договірній основі на визначений термін або без зазначення такого терміну, які підлягають виплаті клієнтам, як правило, з відсотком, які забезпечують банк необхідною кількістю засобів для виконання активних операцій і дотримання банком нормативних вимог законодавства» і тому його ми беремо за основу при написанні даної роботи.

Література:

1. Рид З. Коммерческие банки [Текст] / [Рид З., Костер Р., Гилл Э., Смит Р. ; пер. с англ.]. – М. : Космополис, 1991. – 480 с.
2. Васюренко, О. В. Банківський менеджмент [Текст] : посібник / О. В. Васюренко. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 320 с. – ISBN 658-456-782-1.
3. Вожжов, А. П. Формування ресурсів комерційних банків [Текст] / А. П. Вожжов // Фінанси України. – 2003. - № 1. – С. 116-124
4. Банківські операції : [підручник] / [Мороз А. М., Савлук М. І., Пудовкіна М. Ф. та ін. ; За заг. ред. А. М. Мороза]. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К. : КНЕУ, 2008. – 608 с.
5. Васюренко, О. Ресурсний потенціал комерційного банку [Текст] / О. Васюренко, І. Федосік // Банківська справа. – 2002. - № 1. – С. 58-64.

6. Дмитрієва О. А. Оптимізація депозитної діяльності комерційного банку / О. А. Дмитрієва // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С. 15-17.

7. Кутідзе Л. Структура залучення фінансових ресурсів комерційним банком: деформація під впливом світової фінансової кризи / Л. Кутідзе, О. Гранько // Економічний простір. – 2009. – № 23/2. – С. 131-139.

8. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : [навч. посіб.] / Єпіфанов А. О., Маслак Н. Г., Сало І. В. – Суми : Університетська книга, 2007. – 523 с. – ISBN 978-966-680-313-2.

9. Олійник, Д. П. Ресурсна база українських комерційних банків як джерело ліквідності [Текст] / Д. П. Олійник // Банківська справа. – 2000. – № 2 – С. 42-44. – ISBN 966-574-168-3.

10. Вознесенский Е. В. Операции коммерческих банков [Текст] / Е. В. Вознесенский // Банковские услуги. - 2002. - N 11. - С.37-39.